
*

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Dlaczego integracja europejska?	11
Rozdział 2	
Jak podzielone są kompetencje?	27
Rozdział 3	
Jaka jest treść zasad pomocniczości i proporcjonalności?	36
Rozdział 4	
Na czym polega powierzenie kompetencji?	44
Rozdział 5	
Jak stanowione jest prawo Unii Europejskiej?	65
Rozdział 6	
Na czym polega obowiązywanie, stosowanie i pierwszeństwo prawa Unii Europejskiej?	94
Rozdział 7	
Widmo ponadnarodowości i federalizmu?	112
Rozdział 8	
Czy Unia Europejska ogranicza suwerenność?	118
Rozdział 9	
Deficyt demokracji?	133
Rozdział 10	
Jak postrzegać kryzys w strefie euro?	149
Rozdział 11	
Dokąd zmierza Europa?	170
Wybór literatury	179

*

Wstęp

Debata publiczna na temat kształtu i przyszłości Unii Europejskiej jest często emocjonalna i operuje się w niej ogólnymi pojęciami, które nie zawsze są sprecyzowane i zdefiniowane. Nie tylko w Polsce pojawiają się na tym tle kontrowersje i nieporozumienia. Było tak w okresie poprzedzającym przystąpienie Polski do Unii, w czasie negocjacji nad (niedoszłym do skutku) Traktatem konstytucyjnym, a potem Traktatem lizbońskim. Ten stan rzeczy trwa dalej przy okazji polemik związanych z kryzysem finansowym strefy euro i propozycjami jego zażegnania.

Dlaczego przekazujemy kompetencje na rzecz ponadnarodowej struktury? Czy suwerenność Polski jest ograniczona? Jak kształtuje się relacja między prawem polskim a prawem Unii? Czy w Unii możliwa jest demokracja? Czy jesteśmy pod dyktando Brukseli lub tandemu niemiecko-francuskiego?

Niniejsza książka stanowi próbę uporządkowania i zdefiniowania niektórych pojęć i problemów prawnych charakterystycznych dla integracji europejskiej. Aspekt ten jest najczęściej pomijany w debatach publicznych, co nie sprzyja kształtowaniu się poglądów. Jeśli mamy do czynienia ze zrozumieniem konieczności członkostwa Polski w Unii, to niezbędna okazuje się konieczność zrozumienia esencji prawnej UE.

Nie jest to podręcznik prawa Unii, aczkolwiek książka ta ma swoje cele dydaktyczne. Jest ona adresowana nie tylko do prawników, lecz również do politologów, dziennikarzy lub socjologów, którym bliska jest tematyka unijna. Może się ona także okazać przydatna dla studentów prawa, administracji, europeistyki lub stosunków międzynarodowych.

Autor pragnie podziękować paniom prof. dr hab. Annie Wyrozumskiej i dr Agnieszce Grzelak za cenne uwagi dotyczące pierwotnej wersji manuskryptu.

Warszawa, kwiecień 2013